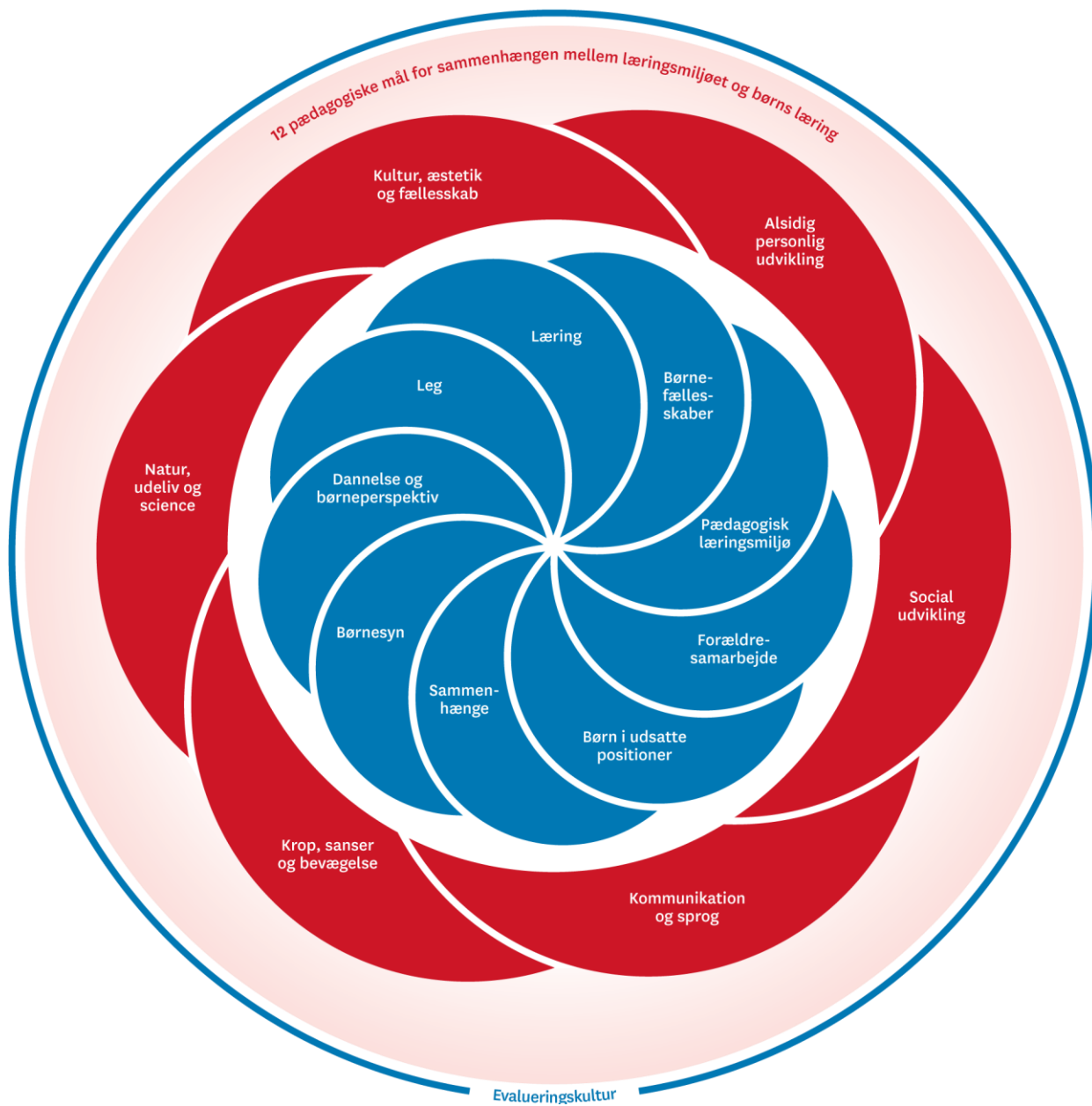

Pædagogisk læreplan for Klynge NB E Pædagogisk grundlag 2019

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Forord

Klynge NB E arbejder med den nye styrkede læreplan som et dynamisk pædagogisk redskab. Det betyder at vi har udarbejdet et årshjul hvor vi på tværs af klyngen arbejder med implementeringen af læreplanen. Vi har i ledelsen i klyngen besluttet at de blå emner er med fælles definition i klyngen. De røde emner i den nye styrkede læreplan defineres lokalt i enheden.

Vi har i klyngen nedsat et fagligt udvalg, bestående af medarbejder (fyrtårne) fra alle klyngens 0-6 års institutioner samt 4 ledelsesrepræsentanter. Alle fyrtårnene har været på uddannelse i den nye styrkede læreplan.

Ledelsen har i samarbejde med de faglige fyrtårne rammesat de faglige fyrtårns rolle ift. fagligheden samt implementering heraf lokalt i den enkelte enhed.

Ledelsen har besluttet at klyngen benytter sig af skabeloner og redskaber fra EVA.

Det faglige udvalg har nedsat forskellige arbejdsgrupper bestående af ledere og pædagogiske medarbejdere (fyrtårne). Deres opgave blev at formulere udkast til de forskellige temaer i det pædagogiske grundlag.

Som baggrund for opstart på skriveprocesserne har alle i arbejdsgrupperne læst enhedernes og klyngens skriftlige materialer, for eksempel tidligere læreplaner, KIDS-rapporter samt klyngens fælles definering af kerneopgaven.

Arbejdet med grundlaget forløb på følgende måde;

Det faglige udvalg nedsatte forskellige arbejdsgrupper bestående af ledere og pædagogiske medarbejdere (fyrtårne). Deres opgave blev at formulere udkast til de forskellige temaer i det pædagogiske grundlag.

Deres udkast er efterfølgende blevet samskrevet af de 4 lederrepræsentanter i udvalget.

Undervejs i skriveprocessen vil arbejdsgrupperne mødtes på tværs og drøftet de forskellige udkast til det pædagogiske grundlag.

Det pædagogiske grundlag er løbende blevet præsenteret og drøftet i ledelsesteamet, forældreråd og forældrebestyrelse samt klyngens MED-udvalg.

Med et fælles pædagogiske grundlag i klyngen sætter vi sammen retningen for kvaliteten og sikrer derved, at vi alle arbejder ud fra den samme pædagogiske holdning. Vi vil med vores pædagogiske grundlag ligeledes anvende det aktivt i hverdagen og bruge det som baggrundstæppe i vores faglige drøftelser helt ude på de enkelte stuer og teams. Det pædagogiske grundlag skal være med til at minimere u hensigtsmæssig variation i den pædagogiske praksis.

Ved at arbejde ud fra det pædagogiske grundlag vil der være en større tydelighed for alle både børn, forældre, medarbejdere samt eksterne samarbejdspartner i forhold til, hvordan vi arbejder pædagogisk, hvorfor vi gør som vi gør, og hvad vi gerne vil opnå af effekt for barnet.

På vegne af klyngen

Klyngeleder

Christa Fleron Juncker

Definering af kerneopgaven

De faglige rum vi løser kerneopgaven i:

Besluttet af MED-udvalget 2019

Hvem er vi?

Klynge NB E

Vores klynge ligger på Ydre Nørrebro omkring Rådmandsgade. Klyngens enheders beliggenhed strækker sig fra Nørrebrogade til Rådmandsgade. Klyngen har 1 klyngeleder tilknyttet. Vores klynge er sammensat af 4 enheder, i alle enhederne er der tilknyttet 1 pædagogisk leder.

Klyngen spænder over alderen 0-6 år, alle er aldersintegrerede 0-6 års institutioner.

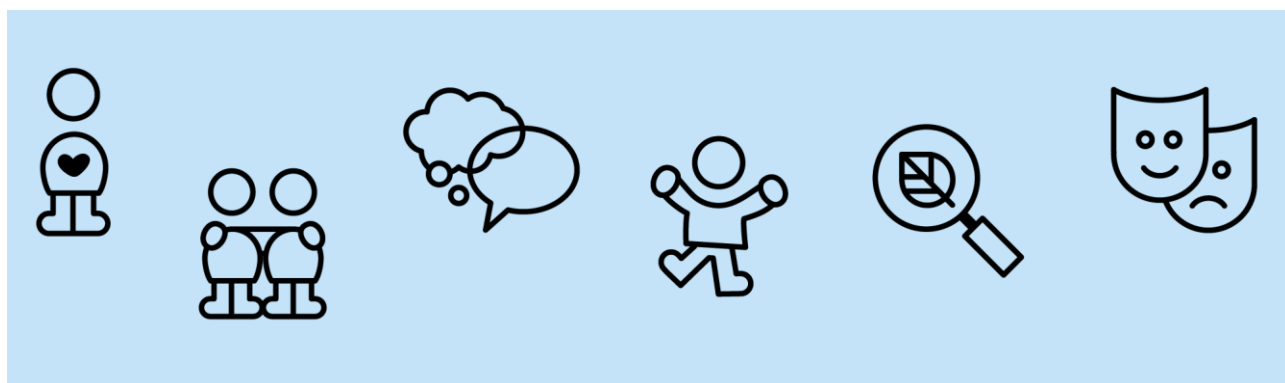
Børnejunglen - 0-6 års daginstitution

Kålormen- 0-6 års daginstitution

Den Grønne Giraf- 0-6 års daginstitution

Cismofytten - 0-6 års daginstitution

Vi har en mangfoldighed i klyngen, hvilket betyder, at vi modtager familier og børn med forskellige behov. Vores medarbejdergruppe har forskellige erfaringsgrundlag og kompetencer.

Pædagogisk grundlag

“Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

“Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

“De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

“Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

“Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Børnesyn.

Det siger loven

Det at være barn har en værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på at blive voksne, men også støttes og værdsættes i de første år.

Klynge NB E

Vores børnesyn og børneperspektiv skal være med til at danne ramme for et godt børnemiljø som omhandler ikke blot den fysiske indretning af dagtilbuddet, men også de psykiske og æstetiske forhold i institutionerne. Disse forhold medvirker til sammen til, at børnene får de optimale betingelser for at udvikle sig.

Dagtilbuddene er forpligtede til at give børnene medbestemmelse og skabe læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i børnenes perspektiver og hvor den børneinitierede leg fremmes af det pædagogiske personale som værner om børnenes initiativ, fantasi og virkelyst.

Dagtilbuddene skal bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtigende fællesskaber.

Det pædagogiske personale er ansvarlige for, at der skabes organisatoriske rammer og et læringsmiljø, der muliggør, at børnene oplever nærhed, trivsel, læring, udvikling og anerkendende relationer. Vi ser børnene som aktive medskabere af deres egen læring og udvikling.

Hensigten er at barnet lærer at tage medansvar og udvikler evnen til at samarbejde og indgå i forpligtende fællesskaber.

Børnene skal have medbestemmelse, medansvar og indflydelse med hensyn til deres dagligdag i dagtilbuddet afhængigt af alder og modenhed.

Derfor skal vi værne om børns ret til at være forskellige og til at udvikle sig i forskelligt i eget tempo. Vi skal forstå barnet ud fra deres egen oplevelse og forståelse af sig selv.

Børnene er eksperter i deres eget liv.

Vi skal være med til at understøtte det gode børneliv, forstået som et liv, hvor der er plads, tid og ro til at være barn. Et nært og tillidsskabende pædagogisk personale giver barnet nærvær, omsorg og tryghed til at kunne lære og udvikle sig.

Vi opfatter børn som kompetente og selvstændige. Børn er som udgangspunkt, nysgerrige, videbegærlige og holder af udfordringer. De skal føle sig anerkendt og dermed forstået i deres følelser, handlinger og intentioner.

Vores fokus skal være at drage omsorg for børnene og samtidigt stimulere og udfordre børnene, så de udvikler initiativ, fantasi og virkelyst.

Når børnene forlader os, ønsker vi at de har kompetencer således, at de kan begå sig i et socialt fællesskab, at de har empati, at de kan tage hensyn til andres motiver og har kendskab til sig selv og egne kompetencer.

I den grønne giraf, kan ovennævnte bl.a ses ved at:

Vi hvert år, danner en storbørnsgruppe, slangegruppen, på tværs af børnehaven. Slangegruppen mødes 2 gange om ugen, hvor børnene tilegner sig kompetencer indenfor

Sociale færdigheder, ved at kunne skabe relationer med både børn og voksne.

Det er vigtigt barnet både har lyst og kompetencer til at danne relationer

Videbegærlighed, At barnet har lyst til at udforske og lære - også ting som ikke står på egen dagsorden.

Opmærksomhed, At barnet er i stand til - i nogen grad - at behovsudsætte og udøve selvkontrol. Det er vigtigt, at det er muligt at fange barnets opmærksomhed, samt at fastholde den, både i gruppesammenhæng såvel som i situationer med fri leg

Selvstændighed, At barnet kan være selvhjulpen- At barnet har en kan selv-vil selv mentalitet, da det baner vej for både egne initiativer og troen på egen kunnen.

Kommunikative kompetencer, At kunne udtrykke sig klart overfor omverdenen og være i stand til at takle konflikter ved hjælp af talen

Dette for at skabe de bedste rammer og forudsætninger for hvert enkelt barns overgangen til KKFO og skolelivet.

Dannelse og børneperspektiv.

Det siger loven

Børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur. Det pædagogiske personale i dagtilbuddet skal invitere barnet til at være aktivt deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin læring og konkrete deltagelse i demokratiske sammenhænge, som personalet er ansvarlige for at skabe.

Klynge NB E

Alle børn udvikler dannelsesprocesser forskelligt. Dannelsen sker primært i relation til andre og er kendetegnet ved at barnet opnår viden og mening om sig selv, andre og samfundet. På sigt skal barnet kunne handle i overensstemmelse med denne viden om sig selv og omverdenen.

Vi er medskabende af et børneliv, hvor vi giver det enkelte barn de bedste muligheder for at kunne begå sig i samfundet.

Børnene skal føle sig set, hørt, mærket og anerkendt som de mennesker de er, og børnene skal opleve at tilhøre et positivt fællesskab, hvor der også er plads og retten til forskellighed og individualitet.

De voksne er rollemodeller for børnenes dannelse og vi voksne skal være imødekommende over for børns holdninger og udtryk, så vi støtter op om det enkelte barns dannelsesproces. Vi har derfor et stort fokus på tætte anerkendende relationer, som er baseret på tryghed, tillid, gensidighed, ligeværd og positiv kommunikation.

Vi ønsker at børnenes perspektiv bliver medinddraget i hverdagen og i aktiviteter, da det er væsentligt i børnenes dannelsesproces og deres selvforståelse.

Når børnene forlader os, ønsker vi, at børnene har opnået selvforståelse samt fået en demokratisk indsigt i den mangfoldige verden, vi lever i.

Leg

Det siger loven

Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Lege er også grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og

legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn. *Forarbejder til dagtilbudsloven § 8, stk. 2*

Klynge NB E

Leg er både et enkelt og kompliceret begreb. Det er så let at det bruges i hverdagen, men meget kompliceret at beskrive hvad leg egentlig er. Leg er en handling som alle mennesker, børn og voksne, udfører og opsøger frivilligt. Det at lege er betinget af frivillighed og kan ikke forekomme under tvang.

Legen har værdi i sig selv og det er igennem legen at børn bliver robuste, kreative, nysgerrige, innovative og sociale. Legen er central for børns udvikling og måde at fungere på. Derfor er det vigtigt, at børn er omgivet af voksne, der forstår legens betydning og som er gode til, at beskytte den, samt skabe nogle miljøer som kan understøtte leg.

Det er vigtigt for børnenes udvikling, trivsel og læring at den voksne deltager aktivt, observerer og inspirerer børnenes leg og samspil. Vi skal guide, understøtte og indfri muligheder i form af læringsrum/miljøer, skabe små grupper så fordybelse er mulig samt give plads til barnets spontanitet.

For at legen udvikler sig er det en forudsætning at vi voksne bevæger os i de 3 læringsrum. Legen er midlet til at opnå udvikling og læring. (Det mål/læringen kan så ændres/udvikles undervejs, med udgangspunkt i børnenes leg.)

1: Vi går foran og viser legen (Voksen initieret leg)

2: Vi står ved siden af legen og støtter op (Børne initieret leg)

3: Vi står bagved og hjælper ved behov (Fri leg)

Det er vores opgave at skabe en kultur, der understøtter børns legeevne. Det betyder, at det pædagogiske personale har en legende og nysgerrig tilgang i kommunikationen omkring børnenes leg. Vi er bevidste om vores placering i forhold til legen og vi går på opdagelse og udvider legen. Vi behøver ikke at lege som børnene, men det er en forudsætning, at vi deltager for at kunne forstå børnenes tankegang i legen og udvikle deres legekompeterencer.

Børn er nysgerrige af natur og vil ofte være opsøgende eller fascineret af de aktiviteter de voksne sætter i gang. Her er det vores fornemmeste opgave, at vi involverer os på baggrund af observation og indsigt i legegruppens behov og sikre det enkelte barns deltagelsesmuligheder. Det pædagogiske personale støtter barnet efter behov til legestrategier og forhandling samt inspirerer og bidrager, hvis legen går i stå.

Legen udvikler barnets fantasi og tænkning, børnene leger ikke for at lære noget bestemt. I legen kan børn blandt andet skabe historier sammen og øve sig i at håndtere forskelligheder og uenigheder. I legen opstår sociale fællesskaber og dialoger som giver børnene redskaber og erfaringer i at løse konflikter, indgå i sociale arenaer og ikke mindst styrke i forhold til eget selvværd og selvtillid.

Når barnet skal videre fra os, er der skabt et solidt fundament således, at barnet har en oplevelse af at leg er et frirum – et rum hvor det enkelte barn har værdi og betydning i fællesskabet.

Læring

Det siger loven

Læring skal forstås bredt, og læring sker f.eks. gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Det pædagogiske læringsmiljø handler om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse.

Forarbejder til dagtilbudsloven §8 stk. 2 – Den styrkede læreplan

Klynge NB E

Børn lærer ved at udforske med krop og sanser, ved at lege, ved at undre sig og stille spørgsmål, ved at blive mødt af spørgsmål og udfordringer samt ved at eksperimentere med fx materialer og gøre opdagelser. Børn lærer gennem kommunikation, udveksling og sociale interaktioner. De lærer ved at opleve nyt og ved at opleve, at de fx kan bidrage til at ændre på regler og finde innovative og kreative løsninger på udfordringer i sammenhænge, de indgår i fællesskab med andre børn og voksne. Børns læring fremmes af at turde begå fejl, famle og slippe fantasien løs.

Det betyder, at det pædagogiske personale skal skabe et alsidigt, inddragende og trygt læringsmiljø, der fremmer sådanne eksperimenterende kompetencer samt lyst til at lære og opleve mere.

Læring er en livslang udviklingsproces og læring sker i alt, hvad vi foretager os i det daglige, både for børn og voksne. Vi mener, at børns læring sker bl.a. igennem:

børneinitierede

Det betyder, at det pædagogiske personale skal tilbyde udviklende aktiviteter og processer, der understøtter, udfordrer og stimulerer børns læring, samt skabe gode muligheder for at børnene kan være aktivt deltagende i dagligdagen i institutionen.

Det pædagogiske personale har ansvaret for rammerne omkring børnenes læring. Der skal tilbydes gode læringsrum for børnenes alsidige udvikling – både personlighedsmæssigt, socialt, intellektuelt og fysisk. Læring skal ligeledes ske i en tryk og rar atmosfære præget af glæde og omsorg. Der skal være mulighed for fordybelse og engagement, og at afprøve nysgerrighed og at øve sig ud i en bred vifte af udviklende aktiviteter.

Vi anerkender, at læring sker i et tæt samspil med barnets nære relationer til andre børn og voksne, og at barnets oplevelse af selvværd er vigtigt for barnets læring. Børnene skal derfor mødes af anerkendende voksne, som motiverer, understøtter og udfordrer den enkeltes udviklings- og læringsmuligheder med udgangspunkt i det enkelte barns ressourcer og potentialer. Børnene skal sikres mulighed for succesoplevelser med egen læring og i eget tempo. De skal føle sig værdifulde i et kulturelt og socialt fællesskab.

Vi tilrettelægger derfor det pædagogiske læringsmiljø, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv, deltagelse, børnefællesskabet og børnegruppens sammensætning.

Læringsmiljøet skal understøtte børnenes brede læring, herunder nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse. Vi skaber et alsidigt, inddragende og trygt læringsmiljø for at styrke lysten til at lære og opleve mere. Det er her vores opgave at positionere sig hensigtsmæssigt i læringsrummet for at understøtte børnenes læringsprocesser.

Når børnene skal videre fra os, ønsker vi, at de har en lyst til læring, gåpåmod og tør springe ud i nye ting for at opnå ny læring der er med til at udvikle deres faglige, sociale og personlige kompetencer som de kan trække på, når de møder forhindringer på deres vej.

Børnefællesskaber.

Det Siger loven:

Al leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for. Relationer og venskaber er afgørende, hvor alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til. I dagtilbuddenes hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktivt deltagende, samtidig med at fællesskabet skaber rum til alle, nye relationer og mulighed for at prøve forskellige positioner mv. Det er det pædagogiske personales og ledelsens opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet.

Forarbejder til dagtilbudsloven §8 stk. 2 - Den styrkede pædagogiske læreplan.

Klynge NB E

Alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til. Børn, der befinder sig godt i fællesskabet, er børn der trives og har mulighed for at lære og udvikle sig.

Al leg, dannelse og læring sker i et socialt samspil med andre. Det enkelte barns udvikling, læring og trivsel er derfor nært forbundet med barnets muligheder for deltagelse i fællesskaber. Fællesskabet har en afgørende betydning for, hvilke erfaringer det enkelte barn gør sig.

Institutionen spiller en væsentlig rolle for udvikling af børns kompetencer og sociale liv. Det pædagogiske personale har dermed en særlig opgave og en forpligtelse i forhold til at skabe rammer, der giver børn muligheder for deltagelse i en mangfoldighed af fællesskaber.

Vi ser børnene som medskabere af det sociale fællesskab. Derfor har vi et ansvar for at skabe balance mellem individet og fællesskabet i institutionen samt skabe rum for, at børn kan etablere venskaber på tværs af alder, køn og kultur.

Vi har et ansvar for, at forældrene bliver medinddraget i at skabe velfungerende børnefællesskaber, hvor børn kan trives. Det har stor betydning, at forældre og personale er i dialog om, hvordan forældrene sammen med det pædagogiske personale kan understøtte samspillet i institutionen.

Når børnene skal videre fra os, ønsker vi at børnene har kompetencer således, at de kan være ligeværdige medskabere af sociale fællesskaber og de kan begå sig i samfundet.

Pædagogisk læringsmiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvad siger loven?

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Dagtilbudslovens §8, stk. 3

Klynge NB E

Det pædagogiske læringsmiljø er til stede hele dagen i mange forskellige hverdagsituationer. Vi skaber de gode rammer for dette via lege, voksenplanlagte aktiviteter, de spontane børneinitierede lege, de daglige rutiner og børnenes initiativer.

De daglige rutiner er unikke som et læringsrum, fordi de gentager sig hver dag. Og det er et af de allervigtigste elementer i at få styrket børnenes læringsprocesser. Gennem rutinerne får vi skabt et pædagogisk læringsmiljø, hvor der er genkendelighed dag for dag. Rutinerne skal være gennemtænkte og organiserede ud fra et børneperspektiv, samt give tiden til, at børnene selv kan prøve. De får dermed styrket deres egen aktive indsats, fordi de ikke behøver at blive instrueret forfra hele tiden, Vi er opmærksomme på at sætte ind med lige præcis de ting, der imødekommer det enkelte barn.

Det handler om de små sejre – at børnene bliver glade og stolte, når ting lykkes og der gives plads til at ting ikke altid lykkes. Børns autonomi kommer ikke altid af sig selv, men skal øves mange gange. Et barn, der lærer er et barn, der udvikler sig. Og et barn, der udvikler sig, er et barn, der trives.

Vi arbejder med rutiner og struktur for at åbne op for samtaler, mellem voksen/barn og barn/barn. Samtalerne er givtige for børnene og deres læring inden for alle områder, og giver dermed personalet en god indsigt i hvor børnene befinder sig og hvad de er optaget af. Vi bruger dette børneperspektiv til en forståelse af det enkelte barns udvikling inden for det kropslige, sociale, emotionelle og kognitive.

De fysiske rammer i hele institutionen er vigtige i forhold til at skabe de optimale pædagogiske læringsmiljøer. Læringsmiljøer forstås som alle de rum hvor børnene færdes f.eks. trappeopgange, garderober, depoter og badeværelser. Læringsmiljøer skabes bl.a. ved at organisere rum i rummet, der tydeliggør legezoner. Dette giver plads til fordybelse, hvilket gør det mere naturligt for børnene at lege i små grupper. Vi er derfor meget opmærksomme på indretningen inde og ude. Dette giver ro og tryghed til at indgå i gode sociale relationer.

Når et barn skal videre fra os ønsker vi, at børnene er præget af at have været i et miljø, hvor der er taget hensyn til deres perspektiv og deltagelse ud fra deres forskellige forudsætninger.

Samarbejde med forældre om børns læring

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvad siger loven?

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring. Dagtilbudslovens §8, stk. 6

Klynge NB E

Relationen mellem institutionen og forældrene skal være tillidsfuld, og i et tæt samarbejde om deres barns udvikling og trivsel. Forældre og medarbejders viden om det enkelte barn skal supplere hinanden, fordi det pædagogiske personale og forældre kan noget forskelligt. Sammen kan vi skabe et helhedsbillede og gøre en forskel for barnet. Vi ser forældre som en vigtig ressource i forhold til samarbejdet om deres børn og de skal derfor ses som en del af et partnerskab med de enkelte enheder i klyngen. Dette sker blandt andet ved forældremøder, samtaler, hente/bringe situationer, men også ved traditionsbundne arrangementer, som bidrager til at styrke det sociale sammenhold.

Institutionen skal sammen med forældrene afstemme gensidige forventninger til hinanden i forhold til både det individuelle forældresamarbejde og det mere generelle forældresamarbejde i institutionen. Det daglige samarbejde i dagtilbud vil bygge på et tillidsfuldt samarbejde om børnenes trivsel og læring. Vi vil gerne understøtte barnets trivsel i familien og vejlede forældrene.

Vi ser samarbejde med forældrene, som en essentiel del af at deres barn opnår den bedste læring. Den enkelte institution skaber rammerne, hvor forældrene inviteres ind med henblik på at samarbejde om børns læring, trivsel og udvikling. Vi ønsker at skabe et varieret forældresamarbejde, da vi tror på at det er med til at skabe et større forældre engagement til gavn for børnenes trivsel, læring og udvikling.

Forældrene har et ansvar for at samarbejde med institutionen og i øvrigt holde sig orienteret og bakke op om det arbejde der foregår i institutionen i forhold til barnets og børnegruppens trivsel og læring.

Vi spiller for mange børn en vigtig rolle som deres sekundære voksne, det gælder især for børn i udsatte positioner, hvor vi også er vigtige støtter og sparringspartnere for forældrene. Et godt samarbejde mellem institution og forældre betyder, at begge parter bliver gode rollemodeller for samvær og relationer, som barnet kan spejle sig i, lige som et godt og konstruktivt samarbejde vil smitte af på barnets trivsel og udvikling.

Når barnet skal videre fra os har familien en oplevelse af at blive set, hørt og forstået, og der er dermed skabt en tillid til fremtidige samarbejdspartnere omkring deres barn.

Børn i udsatte positioner

“Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Det siger loven

Det skal fremgå af Den styrkede pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.¹

Klynge NBE

Alle børn har forskellige udgangspunkter og forudsætninger og alle børn skal opleve at være anerkendt og værdsat. De skal udfordres og opleve mestring i leg og aktiviteter. Børn i udsatte positioner forstås en sammensat gruppe af børn, der fx kan være børn med en svag socioøkonomisk baggrund, børn med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, børn i risiko for at stå uden for fællesskabet mv. I lighed med andre børn lærer og udvikler børn i udsatte positioner sig i et fagligt kompetent pædagogisk læringsmiljø og i mødet med en velfunderet pædagogisk faglighed. Kvaliteten i interaktionen mellem barn og voksen er særligt betydningsfuld for børn i udsatte positioner. Det pædagogiske personale i dagtilbud har, sammen med andre relevante fagprofessionelle, et ansvar for at støtte børn med forskellige udfordringer og sikre, at alle børn deltager i fællesskabet. Den styrkede pædagogiske læreplan skal være relevant for alle børn uanset baggrund, sprog, kultur og traditioner.

¹ Dagtilbudsloven § 8, stk. 5

Sammenhæng til børnehaveklassen

“Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Det siger loven

Dagtilbuddet skal i samarbejde med forældrene sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud. Dagtilbud skal desuden i samarbejde med forældre og skole sikre børn en god sammenhængende overgang mellem hjem og dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.²

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Klynge NB E

I overgangen fra hjem til dagtilbud og fra vuggestue til børnehave er vores fokus på tryghed og tillid – både for børn og forældre.

Inden et barn skal starte i institution, tilstræber vi at være i kontakt med forældrene, hvor og hvornår de skal komme den første dag.

Vi prioriterer at få børnene til at føle sig trygge ved at tilpasse deres første tid i institutionen efter børnenes behov i forhold til hvilke muligheder og rammer, der er for familierne og institutionen.

I stærkt samarbejde er vi tilknyttet Rådmandsgadeskole.

² Dagtilbudsloven § 8, stk. 6

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

“Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

I Klynge NB E inddrager vi lokalsamfundet på mange forskellige måder. Vi bruger de lokale muligheder og aktiviteter. For at udvide børnenes verden og for at skabe pædagogiske læringsmiljøer udenfor institutionen, inddrager vi lokalsamfundet. Det gør vi fx ved at benytte os af idrætsparker, byens mange forskellige legepladser samt det lokale bibliotek.

Vi inddrager mulighederne i lokalmiljøet i forbindelse med arbejdet med læreplanen og med de forskellige temaer.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

“Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Vi arbejder med at indrette det fysiske, psykiske og æstetiske læringsmiljø i børnenes perspektiv. Det betyder, at legetøj og rekvisitter skal være tilgængeligt for børnene, og at der er en systematik i, hvor legetøjet er.

Læringsmiljøerne skal være tydeligt kodet, så det kan ses, hvor der kan leges med hvad. Hvor kan man som barn være stille, og hvor kan man lege vilde lege. Der skal være plads og ro til fordybelse – til at legen kan forlades og vende tilbage.

Vi tilstræber at tilbyde mindst tre forskellige legezoner ad gangen. Der gøres klar til leg ved at stille legetøj indbydende frem, så vi kan inspirere børnene i deres leg og understøtte udviklingen af legen undervejs. Det betyder, at vi sørger for, at der er de forskellige ting, der hører til legen, f.eks. et køkken med diverse service, gryder og pander, en borg med ridderfigurer m.v.

De seks læreplanstemaer

Dette afsnit er udarbejdet i de enkelte enheder, og vil derfor ligge på enhedens hjemmeside. I forhold til evaluering – er det sidste afsnit fælles for klyngen i forhold til den overordnede evalueringskultur. Punktet bliver uddybet lokalt i hver enhed.

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Social udvikling

“Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Indsæt egen tekst her

Kommunikation og sprog

“Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Indsæt egen tekst her

Krop, sanser og bevægelse

“Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Indsæt egen tekst her

Natur, udeliv og science

“Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Indsæt egen tekst her

Kultur, æstetik og fællesskab

“Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Indsæt egen tekst her

Evalueringens kultur

“Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringens kultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Klyngen

For at sikre at personalet kommer rundt om alle børnenes udvikling, bruger vi forskellige former for data. To gange om året vurderer vi børnenes trivsel i TOPI, vi sprogvurderer alle børn, når de er 3, 4 og 5 år.